

God kvalitet i socialtjänsten

Ledningssystem för kvalitet 2016-2017

Dokumentets syfte

Ledningssystem för kvalitet i socialtjänsten

Dokumentet gäller för

Socialnämndens och äldrenämndens arbete

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitet är ett svårfångat begrepp. I socialtjänsten skapas kvalitet till stor del i möten mellan människor, mellan medarbetare och medborgare och i samverkan med samarbetspartners.

Begreppet kvalitet är ofta kopplat till värderingar, synsätt och förhållningssätt. Vad som är kvalitet förändras över tid, bland annat när samhällets och medborgarnas behov och förväntningar förändras. Kvalitet kan därför bara förverkligas och säkras i en organisation som har förmåga att förändra sig till nya kvalitetskrav. En förtroendefull samverkan, respekt för den enskildes integritet och brukarens inflytande över det praktiska sociala arbetet är därför av stor betydelse. Mötet med socialtjänsten ska upplevas som objektivt, korrekt och professionellt samt överensstämma med aktuell lagstiftning.

God kvalitet har även en tydlig koppling till en kunskapsbaserad praktik som består av en sammanvägning av brukarens erfarenheter, de professionellas expertis och förtrogenhetskunskap samt bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap.

För att få till både kvalitetssäkring och utveckling av verksamheter behövs:

- En aktiv och stödjande ledning där medarbetare ges ett stort mått av ansvar och befogenheter,
- Ett öppet arbetsklimat där kritisk granskning av det egna arbetet är möjligt,
- En förändringsinriktad inställning där organisationen har utvecklingsidéer för granskning och utveckling,
- En organisation som både har vilja och kompetens att genomföra nödvändiga förbättringar ¹.

¹ Socialstyrelsen(2010) God kvalitet i socialtjänsten.

Diarienummer Fastställd/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
ÄLN 2016/19-730		Äldrenämnden	Kvalitetsutvecklare på Sociala
			kvalitetsenheten

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

Varför ett ledningssystem för kvalitet?

De personer som kommer i kontakt med sociala tjänster har rätt till bemötande och insatser med god kvalitet. Ett ledningssystem ska skapa en struktur för verksamhetens ledning och styrning för att säkra detta och för att kontinuerligt bedriva ett förbättringsarbete. Mätningar och kontroller är inte målet utan medlet för förbättringsarbetet.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till vägledning för kommunernas kvalitetsarbete inom socialtjänsten, "Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete", SOSFS 2011:9 ska tillämpas i verksamheter som omfattas av:

- 31 \(\) hälso- och sjukvårdslagen (1982:763),
- 16 \(\) tandvårdslagen (1985:125),
- 6 \(\) lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS (1993:125),
- 3 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659) och
- 3 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001: 452).

I socialtjänstlagens 3 kap. 3§ står; "Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. För utförande av socialnämndens uppgifter ska det finnas personer med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras."

Utgångspunkter för kvalitetsarbetet

God kvalitet inom socialtjänstens verksamheter innebär att socialtjänstens insatser ges i enlighet med de mål och övriga bestämmelser som socialtjänstlagen, lagar och föreskrifter anger (se bilaga 1) samt social- och äldrenämndens mål och väsentlighets- och riskanalys. Tjänsterna ska även utgå från Socialstyrelsen kvalitetskriterier:

- Självbestämmande och integritet: den enskilde ska vara delaktig, ha inflytande och ges möjlighet till egna val. Barnperspektivet ska beaktas utifrån att barnkonventionens principer om barnets bästa och barnets rätt att få uttrycka sina åsikter och få sin åsikt beaktad i förhållande till sin ålder och mognad, finns införda i socialtjänstlagen.
- Helhetssyn och samordning utgår från den enskildes samlade livssituation med samordnade insatserna som präglas av kontinuitet,
- Trygghet och säkerhet: tjänsterna är rättssäkra enligt gällande regelverk och transparanta, vilket innebär förutsägbarhet och möjlighet till insyn. Risk för kränkning, försummelse, fysisk eller psykisk skada förhindras genom förebyggande arbete.
- *Kunskapsbaserad verksamhet:* tjänsterna utförs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Den enskildes erfarenheter tas till vara.
- Tillgänglighet: det är lätt att få kontakt med socialtjänsten och vid behov få del av tjänsterna inom rimlig tid. Information och kommunikation är begriplig och anpassad efter olika gruppers och individers behov. Kommunikationen mellan den enskilde och professionen präglas av ömsesidighet och dialog. Verksamheterna är fysiskt tillgängliga.

• Effektivitet: resurserna utnyttjas på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål för verksamheten.

Syfte och mål

Kvalitetsarbetet ska säkerställa att en god kvalitet i socialtjänstens verksamhet uppnås och vidareutvecklas. Det ska ge underlag för effektiv resursanvändning och redovisningar till medborgare, politiker och medarbetare för att kunna säkra samt utveckla service och insatser för medborgarnas bästa.

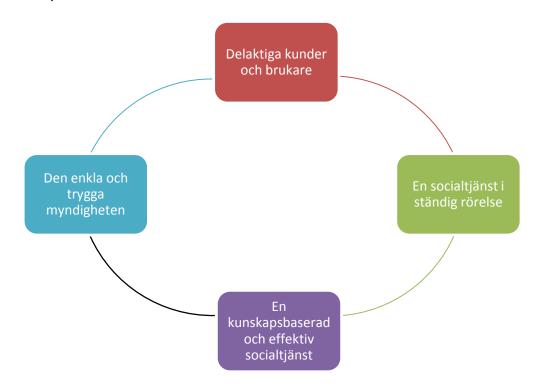
Kvalitetsarbetet ska ha en tydlig struktur och genom allas delaktighet skapa en lärande organisation som ger förutsättningar för förändrings- och utvecklingsarbete.

Vision, grundläggande värdering och strategiska mål

Socialtjänsten styrs utifrån lagar och föreskrifter samt utifrån Nacka kommuns vision, värdering och övergripande mål. Alla beslut och all verksamhet ska genomsyras av visionen "Öppenhet och mångfald" samt den grundläggande värderingen "Vi har förtroende och respekt för människors kunskap och egna förmåga samt för deras vilja att ta ansvar."

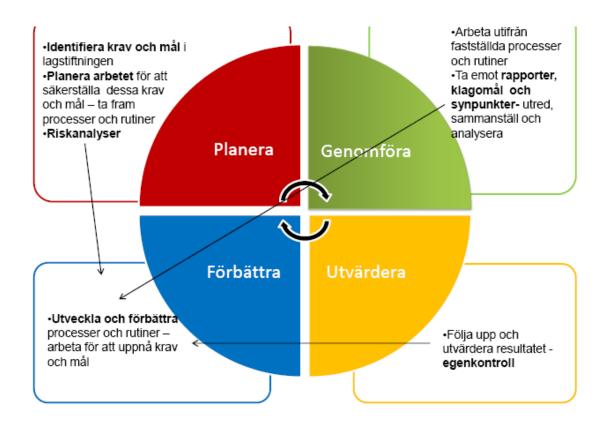
Nacka kommuns övergripande mål ligger till grund för socialnämndens och äldrenämndens strategiska mål, som i sin tur styr socialtjänstens verksamhet och kvalitetsarbete. Målen avspeglas i ledningssystemet och i uppföljningsplanerna.

Socialtjänstens myndighetsutövning i Nacka bygger arbetet på nedanstående vision med fyra motton:

Vad ingår i ledningssystemet för kvalitet?

För att få kunskap och kunna bedöma kvaliteten i, och resultaten av verksamheten krävs metoder för uppföljning och utvärdering samt en systematisk dokumentation av detta arbete. Ledningssystemet för kvalitet ska underlätta arbetet genom att innehålla en tydlig struktur för att styra, dokumentera och utveckla kvaliteten i verksamheten. I ledningssystemet beskrivs hur det systematiska kvalitetsarbetet är uppbyggt, kvalitetskriterier och områden för det systematiska kvalitetsarbetet (arbetsformer och rutiner) utifrån följande prioriterade områden: kvalitetssäkring av sociala tjänster, processer och rutiner, samverkan, riskanalys, egenkontroll, utredning av avvikelser – klagomål och synpunkter, rapporteringsskyldighet samt uppföljning, utvärdering och analys av verksamheterna. Ledningssystemet ska ge en lärande organisation enligt förbättringshjulet nedan:

Ansvarsfördelning och organisation

Ett välfungerande kvalitetsarbete förutsätter att det finns en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter för att vidta åtgärder inom den ordinarie organisationen.

Ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet

- Socialnämnden respektive äldrenämnden beslutar om mål och nyckeltal för verksamheten.
- **Socialdirektören** har det yttersta ansvaret för att planera och genomföra kvalitetsarbetet.
- **Socialtjänstens ledningsgrupp** prioriterar och beslutar om strategiska kvalitetsfrågor.
- Respektive enhetschef arbetar enligt fastställda mål och målvärden, har ansvar för att bryta ner målen till operativa mål och för att arbetet förankras hos medarbetarna. Varje enhetschef har ansvar för uppföljning av resultat, analys av resultat och för att vidta de förbättringsåtgärder som uppföljningen aktualiserar.
- Alla medarbetare har ansvar för att känna till och arbeta i enlighet med ledningssystemet för kvalitet.
- Kvalitetsutvecklaren samordnar kvalitetsarbetet på uppdrag av socialdirektören.
- Kvalitetsgruppens uppdrag är att utveckla och samordna kvalitetsarbetet, samt att förbereda och planera aktiviteter som beslutats i ledningsgruppen som är styrgrupp för kvalitetsarbetet.

Brukarnas delaktighet

I all handläggning ska fokus ligga på brukarens/kundens delaktighet (SoL kap. 1 § 1 och kap. 2 § 7). Brukare/klienter, närstående och intresseorganisationer ska på olika sätt ges möjlighet till att påverka arbetet med att förbättra tjänsternas kvalitet.

Former för brukarnas delaktighet i uppföljning av kvalitet

- Årlig brukarundersökning med enkätfrågor om handläggning och utförande av insatser
- Gemensam kommunal hantering av synpunkter och klagomål
- Ömsesidig information och utbyte med kommunala Handikapprådet och Pensionärsrådet
- Referensgrupper med brukare/intresseorganisationer vid planering och utveckling av verksamheter
- Intervjuer, fokusgrupper

Ansvariga: enhetschefer och sociala kvalitetsenheten

Medarbetarnas delaktighet

Medarbetarna ska ges förutsättningar för att utveckla och säkra kvaliteten i det dagliga arbetet. För att underlätta detta måste medarbetarna få information och möjligheter att påverka kvalitetsarbetet.

Former för personalens delaktighet

 Socialtjänstens gruppchefer utvecklar former för att arbeta med förhållningssätt och förbättringar i respektive grupp

- Arbetsplatsmöten
- Facklig samverkan
- Årliga seminarier för alla medarbetare
- Information genom Aktuellt i Socialtjänsten och intranät
- Egenkontroll uppföljningsplaner, internkontroll, kollegiegranskning.

Ansvariga: gruppchefer/enhetschef och för egenkontrollen ansvarar även sociala kvalitetsenheten.

Dokumentation av kvalitetsarbetet

Åtgärder och resultat ska dokumenteras så att kvalitetsarbetet kan följas upp och analyseras. Ett av målen med kvalitetsarbetet är även att medborgarna ska ha tillgång till information om socialtjänstens insatser, dels som underlag för egna val samt dels för att synliggöra socialtjänstens verksamhet. Spridning av information om verksamhetens resultat internt är också viktigt.

Kanaler för dokumentation och information

- Mål och budget, bokslutsdokument tas av och beslutas i nämnd,
- Uppföljningsplan beslutas och resultaten presenteras i nämnd,
- Planerade insatser i enheternas planer för kommande år tas i nämnd,
- Dokumentation av synpunkter och klagomål sammanställs och presenteras i nämnd,
- Årlig kvalitetsredovisning, med en sammanfattning av viktiga resultat, presenteras i nämnd och på webbplats nacka.se,
- Årliga rapporter om uppföljning av utförare tas i nämnd,
- Presentation av uppföljningar på kommunens nacka.se,
- Kundvalsinformation om kvalitet på nacka.se och i tryckta kataloger.

Ansvariga: enhetschefer och sociala kvalitetsenheten

Samlad analys

En samlad analys ska ge svar på frågan "Varför händer det?" och innebär att fakta sätts in i ett orsakssammanhang och analyseras.

Socialtjänstens ledningsgrupp gör en årlig samlad kvalitetsgenomgång och resultatanalys av socialtjänstens verksamhet och insatser som grund för nästkommande års verksamhetsplanering, utvecklingsarbete och riskanalys.

Ansvarig: socialdirektören

Kvalitetskriterier

Med socialnämndens och äldrenämndens mål som grund har socialtjänsten fastställt kvalitetskriterier som regelbundet ska följas upp och presenteras för förtroendevalda, medborgare och medarbetare.

Kvalitetskriterierna utgår ifrån Nacka kommuns övergripande mål, med Social- och äldrenämndens tillhörande strategiska mål. Målvärden och nyckeltal utgår från socialnämndens och äldrenämndens uppföljningsplan. Nedan beskrivs uppföljning av myndighetsutövning i den första tabellen och uppföljning av utförare i den andra tabellen. Uppföljningen av verksamheter beskrivs mer detaljerat i socialtjänstens System för uppföljning av upphandlad och kundvalsstyrd verksamhet.

Uppföljning av insatser av utförare som utförs av sociala kvalitetsenheten

Uppföljning av insatser på individuell nivå görs av handläggare på myndighet. Uppföljning av verksamheterna sker av sociala kvalitetsenheten enligt "Riktlinje för uppföljning och granskning av upphandlad och kundvalsstyrd verksamhet inom socialtjänsten". Rutinerna är tagna av socialnämnden och äldrenämnden i augusti 2015.

Områden för det systematiska kvalitetsarbetet

Socialnämnden och äldrenämnden beslutar om strategier inom socialtjänsten. Några processer är särskilt viktiga att säkra i det systematiska kvalitetsarbetet. För dessa ska dokumenterade processbeskrivningar eller rutiner finnas. Rutinerna ska vara beslutade av ledningen, tydliga och kända för alla berörda i organisationen. De ska följas upp minst vid varje ny kvalitetsplan.

Strategierna inom de väsentliga områdena utgår från socialnämndens och äldrenämndens mål, nyckeltal och riskanalyser.

De viktigaste processerna inom en God socialtjänst som ska säkras i det systematiska kvalitetsarbetet är: Kvalitetssäkring av sociala tjänster; Tillgänglighet; Samarbete - samverkan; Handläggning och dokumentation; Fel och brister i verksamheten; Synpunkter och klagomål på verksamheten; Personal- och kompetensförsörjning; Försörjning av varor och tjänster; Uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Beskrivna och beslutade rutiner och arbetsformer finns dokumenterade på socialtjänstens intranät. Rutinerna ska regelbundet uppdateras av ansvarig enhetschef.

Kvalitetssäkring av sociala tjänster

Det systematiska kvalitetsarbetet ska innehålla analyser av hur tjänsterna svarar mot olika behov och mot lagstiftningens krav. Analysen ska ligga till grund för både förbättringar och utveckling av nya tjänster.

Rutiner och arbetsformer för kvalitetssäkring av sociala tjänster

Område	Ansvarig
Målområden med tillhörande strategi	Socialdirektör
Uppföljning av ledningssystem för kvalitet	Sociala
	kvalitetsenheten
Socialtjänstens roll vid katastrofer och allvarlig händelse	Socialdirektör

Tillgänglighet

Tillgänglighet innefattar bland annat hur information ges om verksamheten, hur lokaler och byggnader anpassas för personer med funktionsnedsättning, hur besök och andra kontakter organiseras samt hur långa väntetiderna är till service och insatser.

Rutiner och arbetsformer för tillgänglighet

Område	Ansvarig
Nacka kommuns servicepolicy	Kommunstyrelsen
Rutiner för att kvalitetssäkra informationen på nacka.se	Webbansvarig

Samverkan och samarbete

Många som kommer i kontakt med socialtjänsten har sammansatta behov. Ofta är flera aktörer berörda av förebyggande arbete. Att utveckla både de interna och externa rutinerna för samverkan är ett utvecklingsområde. Av rutinerna ska framgå vem om har ansvar för samarbete kring brukarna och hur samarbetet ska gå till. Samverkan ska regelbundet följas upp.

Handläggning och dokumentation

För att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet finns rutiner för handläggning och dokumentation av ärenden, dokumentation av genomförandet av en beslutad insats, uppgiftslämnande mellan den som fattar beslut om en insats och den som ansvarar för det praktiska genomförandet samt uppföljning och utvärdering av beslutade insatser.

Rutiner och arbetsformer för handläggning och dokumentation

Gemensamma rutiner f\u00f6r en r\u00e4ttss\u00e4ker handl\u00e4ggning

- Bedömnings- och utredningsinstrument
- Riktlinjer för utredning och beslut inom varje enhet
- Handlingsplan för insatser vid våld i nära relationer
- Värdegrund och kvalitet för äldre i Nacka

Ansvariga: enhetschefer

Fel och brister i verksamheten

Ett viktigt underlag för kvalitetsarbetet är att identifiera, dokumentera, analysera, åtgärda och följa upp fel och brister i verksamheten. En samlad analys och dokumentation görs årligen vid utarbetandet av Social- och äldrenämndens väsentlighets- och riskanalys. Det systematiska arbetet med fel och brister behöver vidareutvecklas och utvidgas med rutiner för egenkontroll.

Rutiner och arbetsformer för arbete med fel och brister

- Ledningens verksamhetsanalys med identifierade förbättringsområden
- Arbetsmiljöpolicy för socialtjänsten, mål och handlingsplan för arbetsmiljön
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Riktlinjer för avvikelsehantering 3 kap. 5 § patientsäkerhetslagen (lex Maria) och riskbedömning i hälso- och sjukvård
- Rutiner för handläggning av anmälan av allvarliga missförhållanden enligt 14 kap. 2 \(\) SoL och 24 a \(\) LSS (lex Sarah).
- Hantering av synpunkter och klagomål
- Kollegiegranskning av rättssäkerhet

Ansvariga: socialdirektör, sociala kvalitetsenheten och personalstrateg

Synpunkter och klagomål på verksamheten

En kommungemensam hantering av synpunkter och klagomål från medborgare/kunder ska säkerställa att synpunkter och klagomål tas till vara på ett bra sätt för att snabbt och effektivt kunna åtgärda eller förebygga fel och brister. Dokumentation och systematisering av synpunkter och klagomål är ett viktigt underlag för förbättringsarbete och utveckling av verksamheten. Processen för hantering av synpunkter är under utveckling.

Rutiner och arbetsformer för arbete med synpunkter och klagomål

- Nacka kommuns servicepolicy f
   ör hantering av synpunkter
- Nacka kommuns riktlinjer för hantering av synpunkter
- Socialtjänstens process för hantering av synpunkter.

Ansvariga: enhetschefer samt sociala kvalitetsenheten som samordnar.

Personal- och kompetensförsörjning

För att säkerställa verksamhetens kvalitet ska det finnas den bemanning som behövs för att utföra socialtjänstens uppdrag. Medarbetarna ska ha den kompetens som krävs och ges förutsättningar för fortlöpande kompetensutveckling. Rutiner ska också finnas för att trygga delaktighet, information och utveckling.

Rutiner och arbetsformer för personal- och kompetensförsörjning

- Uppföljning och analys av bemanning inom ramen för mål- och budgetprocessen
- Rutiner för introduktion av nyanställd personal
- Handlingsplan vid hot- och våldssituationer inom socialtjänsten i Nacka.
- Årlig medarbetarenkät/fokusmätning med åtgärdsprogram
- Årliga utvecklingssamtal med all personal (Nacka kommun)

Ansvariga: personalstrateg och enhetschefer

Försörjning av varor och tjänster

Socialtjänsten gör upphandlingar enligt en särskild upphandlingsplan. Där så är möjligt utformas kundval enligt LOV (lagen om valfrihetssystem). Kvalitetskraven utformas efter samråd med brukare och personal.

Rutiner och arbetsformer för försörjning av varor och tjänster

- Kvalitetssäkring av upphandlingsprocessen (Nacka kommun)
- Upphandlingspolicy, Upphandlingsreglemente, Konkurrenspolicy (Nacka kommun)
- Verktyg f\u00f6r arbetet med utveckling av kundvalssystem inom socialtj\u00e4nsten
- System för uppföljning av upphandlad och kundvalsstyrd verksamhet

Ansvariga: upphandlingsenheten och sociala kvalitetsenheten

Uppföljning och utvärdering av verksamheten

Uppföljningar ska svara på frågan "Vad händer"? och är kvantitativa och kvalitativa mått som antal, kronor, nyckeltal m.m. Vid uppföljning av verksamheten registreras förändringar i förhållande till tidigare gjord uppföljning. Resultaten ligger sedan till grund för analys, åtgärder och fortsatt utveckling. Rutiner för analys behöver systematiseras och vidareutvecklas.

Uppföljning och analys av mål och nyckeltal görs av:

- Socialnämndens och äldrenämndens mål och nyckeltal
- mål och nyckeltal för myndighetsorganisationen
- enheternas operativa mål
- ledningssystemets kvalitetskriterier
- kostnader och kvalitet för utvalda områden i jämförelsenätverk Södertörn

Övriga rutiner och arbetsformer för uppföljning och utvärdering

• System för uppföljning av upphandlad och kundvalsstyrd verksamhet

 Statistik: bokslutsstatistik och räkenskapssammandrag samt Socialstyrelsens statistik inom olika områden.

Ansvarig: socialdirektör

Uppföljningsplaner för kvalitet av handläggning myndighet

Uppföljningsplanerna för kvalitet har tagits fram av alla enheter utifrån Nacka kommuns mål och vision samt kvalitetskriterier. De tas årligen av socialnämnd och äldrenämnd och resultaten redovisas till nämnd minst vid årsbokslut. Uppföljningsplanerna för socialnämnd och äldrenämnd redovisas i bilaga.

Utvecklingsområden år 2016 -2017

Utvecklingsinsatser behöver göras inom flera områden. Prioriteringar är nödvändiga för att kunna satsa på de mest angelägna områdena.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 I föreskriften om ledningssystem för kvalitetsarbete anges att processer i verksamheterna som behövs för att säkra verksamheternas kvalitet ska fastställas och beskrivas genom att identifiera de aktiviteter som ingår och bestämma deras inbördes ordning. För varje aktivitet ska sedan rutiner utarbetas och fastställas. Rutinerna ska dels beskriva tillvägagångssätt och dels ange hur ansvaret för utförandet är fördelat i verksamheten (kap. 4.2- 4). En processmodell och IT-lösningar finns. Arbetet ska slutföras i alla verksamheter med processbeskrivningar och rutiner för alla verksamheter under 2016.

Äldrenämndens prioriterade kvalitetsområden är:

- Förenklad handläggning
- Bo kvar hemma med hemtjänst
- Teknikutveckling
- Tydliggöra kostnader

Bilaga I

Aktuell lagstiftning och föreskrifter utifrån vilka kvaliteten utvecklas och säkras

Nedan anges lagstiftning och föreskrifter som bedöms ha betydelse för de processer, aktiviteter och rutiner som identifieras och beskrivs i ledningssystemet.

Övergripande lagstiftning och föreskrifter

Lagstiftning

Offentlighets- och sekretesslagen.

Förvaltningslagen.

Lag om valfrihetssystem (LOV).

Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Lag om registerkontroll av personal vid sådana hem för vård och boende som tar emot barn.

Lag om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar.

Lagstiftning och föreskrifter för socialtjänsten

Lagstiftning

Socialtjänstlagen (SoL).

Socialtjänstförordningen.

Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Föräldrabalken.

Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.

Lag om medling med anledning av brott.

Lag om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.

Förordning om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.

Lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47).

Föreskrifter

SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

SOSFS 2006:5. Dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS.

SOSFS 2011:5 Lex Sarah.

SOSFS 2002:9. Bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

SOSFS 2003:20. Hem för vård eller boende.

SOSFS 2007:4. Socialnämndens utredning och fastställande av föräldraskap. 14

SOSFS 2012:11 Socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende

Lagstiftning och föreskrifter för hälso- och sjukvården

Lagstiftning

Hälso- och sjukvårdslagen. Patientdatalagen. Läkemedelslagen. Patientsäkerhetslagen.

Föreskrifter

SOSFS 1997:14. Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård.

SOSFS 2000:1. Läkemedelshantering i hälso- och sjukvården.

SOSFS 2005:28. Anmälningsskyldighet enligt Lex Maria.

SOSFS 2008:14. Informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården.

SOSFS 2007:19. Basal hygien inom hälso- och sjukvården m.m.

SOSFS 2004:12. Anmälan av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som inte kan utöva sitt yrke p.g.a. sjukdom m.m.